

איך לרוץ בכל הכוח מבלי לזוז מהמקום

תרגיל שייקה

בין תרגילי המבוקשים של שייקה אופיר הבלתי-נשכח היה אחד שהפליא אותי בכל פעם מחדש, למרות שהיה סטנדרטי כפי שטומימה.

בהופעות שלו נראה שייקה הולך על הבימה, מבלי לזוז מן המקום. לפעמים פרץ בריצה של אצו, והיושב באולם היה יכול להישבע כי שייקה רץ בכל כוחו. אך הוא לא התקדם אף במילימטר אחד.

תוכנית השלום של יצחק שמיר דרר מה לתרגיל מבריק זה.

שמיר מור אינו התלמיד היחיד של שייקה. קדם לו שימרון פרס.

פרס קרא לתרגיל זה "תהליך השלום". לתהליך ליד השלום" איך כל קשר לשלום. הוא לא נועד להגיע לשום מקום.

"תהליך השלום" העסיק את העולם, הפגיש דיפלומטים, מילא את הבימה בפעילות קהלתנית. הכל בשם "השלום המיידי".

כסוף התהליך עמדו כולם כאותו המקום שבו עמדו בתחילתו. שנתיים של פעילות נמרצת של פרס כראשה ממשה, ועוד שנתיים של פרס כשרהחוק, השאירו את הכל בריקביוק במקום שהיו לפני כן.

איזה תרגיל! שייקה הגדול עצמו היה מקנא.

עכשיו בא שמיר, והגיע תור "יוזמת השלום הישראלית". ולא סתם יוזמת-שלום, אלא ממש "תוכנית שלום", עם המון "רעיונות שלום" חדשים לגמרי.

שוב אמור העולם לשבת פעורפה באולם, רוצות לפעילות הקהלתנית על הבימה — הכי רות, הצהרות, פגישות, קבלות-פנים, כינוסים, ועידות.

וכל זה מבלי לזוז בכלל. איפה שייקה! איפה פרס! רק הליכוד יבול!

ההבנתי נכונה את ההרלפות והפירסומים, ההכרזות של משה ארנס ושל בני נתניהו, הרי תוכנית השלום הגדולה של שמיר תכלול את האברים:

- אוטונומיה בנוסח קמפדייוויד, במשך שלוש שנים, אחרי הפסקת האינתיפאדה.
- בחירות למינוי מנהיגות ערבית ביהודה, שומרון וחבל-עזה, בתנאי שלא תשתייך לאש"ף.
- משאומתן על עתיד "השטחים", עוד במה לך קיום האוטונומיה, אבל לא עם אש"ף.
- נוכחות סימלית כלשהי של האו"ם ושתי המעצמות הגדולות בראשות המשאומתן הישרי בין ישראל והמדינות השכנות. פלסטינים שאינם אנטי-אש"ף יוכלו להשתתף למישלחת הירדנית.
- העולם מושתאה. סוף-סוף זו גם הליי בורד שמיר התקדם באופן משמעותי!
- אש"ף ברישעותו הרגילה, מיהר לברך את הליכוד על תזוזה זו, והכריח את הליכוד הנבוך לדחות ברכה זו מכל וכל.
- זרחה של שייקה מרחסת על התרגיל כולו.

יצחק שמיר עזב את פולין כמה שנים לפני מילחמת העולם השנייה.

כאשר פרצה מילחמה זו הסתער חילי-הפרשים הפולני על הטנקים הגרמנים. אלה, בחוסר-אבטח רות גמורה, קצרו את הפרשים ואת הטנקים גם יחד.

היתה זאת רוגמה קלאסית של אנאכרוניזם, של התעלמות הירוואית מן המציאות, תוך דבקות רומאנטית בעבר.

יש המייחסים רומאנטיקה מיוחרת זו לאוסי הפולני. אך, יצחק שמיר הוא הפולני האחרון עלי-אדמות.

תוכנית השלום הזאת מתאימה לארץ-ישראל של 1989 כשם שפרשי הצבא הפולני התאימו לשרה-הקרוב של 1939.

האמנם?

ארנס לא השתתף מעולם בהתקוממות לאר-מית, ועל כן אינו יודע מה זה.

בכל התקוממות לאומית, יש קבוצות ויחידים המנסים לעשות עסקים עם השולטון הזר או לבגוד בצורה אחרת. בכל התקוממות לאומית, בלי יוצאת-מקבל, מנסים הרוב טרור נגד יחידים וקבוצות באלה.

זה קרה באלג'יריה. זה קרה בוויאטנאם. זה קרה בעשרות מקומות אחרים. זה קרה בארץ-ישראל.

כשהייתי חבר בצ"ל, הרג האירגון. משתפי-פעולה. כל שלושת אירגוני-המחתרת הוציאו להורג בוגדים ומלשינים. יצחק שמיר עצמו קשור בהוצאתו להורג של אחד מחבריו, שמעשיו סיכנו, לדעתו, את המחתרת.

אולם טרור פנימי זה הוא תמיד תופעה שולית. הוא מצליח רק כאשר עומד מאחוריו הרוב הגדול של הציבור.

אם משה ארנס מאמין באמת שאלמד לא הריגתם של כמה "משתפי-פעולה" היו מנהיגים פלסטיניים באים בהמוניהם לנשק את המושל הצבאי הישראלי — הרי הוא חי על הירח.

ארנס הוציא מן המגירה את אחד הטעויות הבלויים ביותר שצברו אבן בארצות-ישראל.

יש יותר פלסטינים בירדן מאשר ביהודה, שומרון וחבל-עזה, אמר.

והמסקנה: צריכים לנהל משאומתן עם המדינה הפלסטינית הקרויה ירדן, ולא עם אש"ף, המייצג לכל היותר את "ערביי יש"ע".

יש לי חרשות למשה ארנס: בארצות-הברית יש יותר יהודים מאשר בכל ארץ-ישראל השלמה.

האם על כן צריך העולם הערבי לנהל משאומתן עם הנשיא ג'ורג' בוש, נשיא המדינה היהודית הקרויה אמריקה?

בניגוד למשה ארנס, הייתי בירדן. ראיתי שם הרבה פלסטינים. רבים מהם חיים במחנות-פליטים, עניים מרודים, ונכספיהם לשוב לפלסטין. אחד רים רוצים להישאר. אך אין אף פלסטיני אחד בירדן הרואה בירדן מדינה פלסטינית.

אריאל שרון רוצה לעזור לאש"ף לחולל מהפיכה בירדן ולמנות את ערפאת כנשיא המדינה החדשה.

ארנס לא הגיע גם לכך. הוא רוצה לנהל משאומתן עם אותו פלסטיני דגול, חופיץ.

(עוד חרשות לארנס: חוסיין איבך-סאלאל איבך-עבדאללה איבך-חוסיין אינו פלסטיני ולא כן פלסטינים. הוא נצר משיפחת הנביא, שעיר-מולדתה היא מכה שבחדיג'אז).

בוודאי שצריכים לנהל משאומתן עם חוסיין על יחסי ישראל-ירדן. ועם חאפס' אלי-אסד על יחסי ישראל-סוריה. ועם חוסיין מובארכ על העמי-קת השלום הישראלי-מצרי.

אך אין מנוס — משוט אין מנוס — ממשאומתן עם אש"ף על גורל השטחים הפלסטיניים הכבושים.

בל, מזדעק ארנס, אי-אפשר לנהל משאומתן עם אש"ף, שהוא אירגון טרוריסטי!

האמנם?

ראש-משלת בריטניה מצפה לביקורו הממלכתי של ראש-משלת ישראל, יצחק שמיר, שד פיקד אישית על אחד ממעשייה-טרור הגדולים ביותר של המאה ה-20: רצח הלורד מווין, חבר הממשלה הבריטית.

זה עתה תגגנו את חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וממשלת-קניה, שהוקמה על-ידי ראשי המחתרת האכזרית ביותר של המאה, מארי מאו, ששמה מעורר עד היום פלצות.

ישראל יושבת באו"ם עם 50 ממשלות אחרות, שראשיתן היו טרוריסטים עד שהשיגו את עצמאיתן.

ומעל לכל: שש שנים בלבד אחרי סוף השואה פתחה ממשלת-ישראל במשאומתן (המשך בעמוד 39)

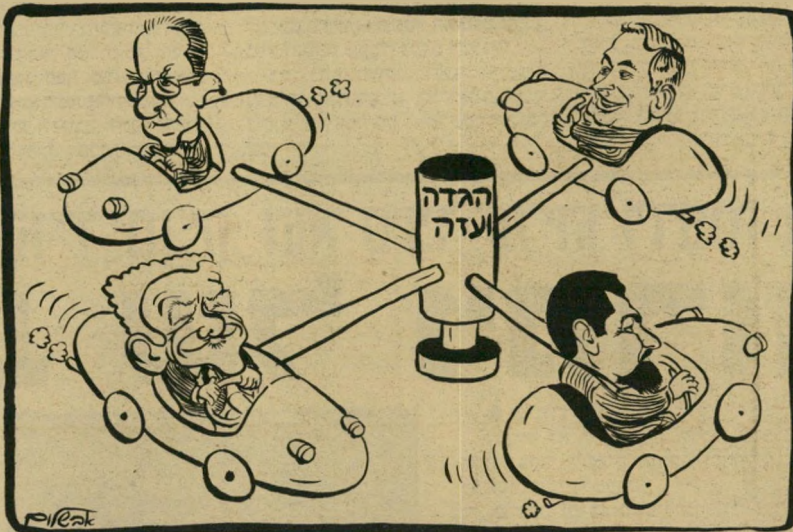
שיסכים להספיק את האינתיפאדה, מבלי לגבות מחיר מדיני גדול.

הרעיון שהפלסטינים יפסיקו את ההתקוממות תמורת הזכות לנהל את ענייניהם-ביבוי שלהם (אוטונומיה לתושבים) הוא מגוחך.

הפלסטינים דחו את האוטונומיה לפני 10 שנים, כאשר היו בשלל-המדרגה. רק פתי יאמין שהם יקבלו אותה עכשיו, בחודש ה-14 של ההתקוממות, הממשיכה להתרחב מחודש לחודש.

עניי הפלסטינים, ההישג החשוב ביותר של האינתיפאדה הוא עלייתו וכיבורו של אש"ף.

מבחינה זו אין הפלסטינים שונים מכל עם אחר במצב רומיה. כאשר אומה לוחמת לחרותה, והגיעה לשלב של "מדינה בדרך", מעמד מנהיגותה הוא עניין חיוני. הן כסמל למאבק הלאומי, הן כגורם

המירוץ לשלום

המלכד את כל פלגי העם, הן כמטיל מישמעת פנימית, הן כמנהל המאבק הפוליטי.

הצורך ב"מרות לאומית" ובהכבחת הביצועיות של "המוסדות הלאומיים" היה חשוב בעיני הישוב היהודי לפני קום-המדינה, עד כדי כך, שהוא מסר את "הסורשים" לידו הבלשתי הבריטי בימי הסיוון.

העם הפלסטיני מבין זאת היטב, ועל כן הוא מתלכד כולו סביב אש"ף, מלבד כמה רסיסי פורשים וסוכנים זרים.

האמונה שאפשר להקים "אוטונומיה" בניגוד לרצון אש"ף, ולבהור מני-היגות מקומית בניגוד להוראות האיר-גון, אינה אלא הלום-באסמיה.

לא תהיה אוטונומיה, אלא אם כן אש"ף יסכים לכך. לא יהיו בחירות, אלא אם כן אש"ף יתן להן את ברכתו. במקרה זה ייבחרו אנשי-אש"ף, שיהיו חוליה בשרשרת-התיקוד של האירגון.

אם מישור רוצה בכך, הוא יצטרך להידבר קודם כל עם אש"ף, ואם מוכנים להידבר עם אש"ף, מה הטעם בתרגיל כולו?

למשה ארנס יש הסבר למצב זה. אש"ף מטיל טרור. יש פלסטינים טובים ומתונים בשפע, המוכנים לנהל משאומתן עם ישראל בלי אש"ף ונגד אש"ף, אבל הם פוחדים מפני הטרור האש"פי.

או זה פשוט: צה"ל ושרות-הביטחון צריכים לשבור את הטרור של אש"ף, והכל יסתדר.

על פי אותו ההגיון אפשר היה לצייד את גייסות-השיריון של צה"ל בסוסים, בחרבות ובחניתות, תוך קיצוץ ניכר בתקציב.

בה נבדוק את היסוד הראשון: אוטונומיה אחרי הפסקת האינתיפאדה.

האינתיפאדה היא התופעה המרכזית של החיזיה הפלסטינית ברגע זה. תוך שנה אחת היא שונתה את פני הארץ, המרחב והעולם כולו.

ערב האינתיפאדה היה העם הפלסטיני חסר-אונים, מוכה ומושפל. ישראל ראתה בו עדר של עבדים. העולם התעלם מקיומו. המרחב הערבי שילם לו מסדפתיים ולא נקח אצבע למענו. המי-לך חוסיין העליב פומבית את יאסר ערפאת והת-נהג כשליט הגדה. אש"ף ישב בפניה נידחת, והכל חשבו שקרנו ירדה פלאים.

במשך 13 חודשים השתנתה תמונה זו מן הקצה אל הקצה — בגלל האינתיפאדה, ורק בגלל האינתיפאדה.

העם הפלסטיני עומד זקוף על רגליו, חדר נאוה עצמית. הוא עמד לברו, בידיים ריקות, מול הצבא היעיל ביותר בעולם, שלא כחל כמעט בשום אמצעי. ילדיו וילדותיו, הנהרגים עתה מדי יום, בני 9 ובני 15, מחשלים את הרצון הלאומי, עד שכל קורבן נראה כראוי.

אש"ף פרץ מפניתו, והוא מהווה כיום את מרכז העולם הערבי. המלך חוסיין נטש רישמית וסופית את הגדה המערבית, ונראה מתרפס לפני ערפאת. מנהיגי ערב מבקשים מערפאת לתווך ביניהם ול-יישב את סיכסוכיהם. גדוליה-העולם מתחרים ביני-הם כדי לזכות בכיקור רישמי שלו. ארצות-הברית פתחה ב"ברושיח". אש"ף הכריז על מדינה פלסטי-נית, שזכתה בהכרה, בצורה זו או אחרת, מצד רוב מדינות העולם. עומדת לקום ממשלה פלסטינית.

ברור לגמרי שכל החמרה של הפעולות נגד האינתיפאדה תביא בהכרח לחיזוקה דווקא. כל פעולה של מתנחלים, כל הריגה, כל הרס של בית, יביא לחיזוק ההתקוממות.

זהו מובען של התקוממויות לאומיות. תמיד.

הכיר בכך הרמטכ"ל, כאשר קבע השבוע שה-אינתיפאדה היא התקוממות לאומית, שאי-אפשר לגבור עליה בשום אמצעי צבאי. דרוש פיתרון מדיני.

זוהי רעתם המגובשת והאחידה של כל צמרת צה"ל ושרות-הביטחון, — המטפלים בנר-שא זה בפועל.

המסקנה: צריך אדם פלסטיני להיות מטורף כדי